

LATVIJAS
REPUBLIKAS
FINANŠU
MINISTRIJA

*Informācija par EK maksājumiem
ES fondu ietvaros
2007.-2013.gadu plānošanas periodā*

16.01.2012.

Jautājuma būtība

1. Runas par EK ES fondu maksājumu apturēšanu
2. Iegānisti
3. Iemesli
4. Situācijas uzlabošana
 - darīts
 - plānots
5. ES fondu apguve
6. Turpmākā rīcība

1. Runas par EK ES fondu maksājumu apturēšanu

- Neformāls brīdinājums no EK DG REGIO 2011.g. decembra beigās;
- FM nesaskata pamatojumu atsaukt deklarēšanu;
- Oficiālas EK vēstules par deklarācijas pārtraukšanu nav;
- Vadošās iestādes un Revīzijas iestādes tikšanās ar EK 12.01.2012.;
- EK sarunās turpina uzstāt uz maksājumu pārtraukšanu;
- Paralēli aģiotāža publiski par EK vēstuli vadošai iestādei, norādot uz trūkumiem (*izdales materiāls*).

2.1. Iegānsts EK maksājumu apturēšanai

- **Revīzijas iestādes audita par FM kā ES fondu vadošo iestādi ziņojums –**
 - nesniedz viennozīmīgu un pilnīgu novērtējumu par sistēmas darbību - sistēmas uzlabojumiem ir saskaņots trūkumu novēršanas plāns
 - dažādi vērtējams, jo jāskata kontekstā ar kopējo Revīzijas iestādes vērtējumu visai sistēmai (*Darbojas, bet nepieciešami atsevišķi uzlabojumi, kam nav būtiskas ietekmes uz ES fondu vadības un kontroles sistēmas darbību*).
- **EK viedoklis acīmredzami atšķiras no Revīzijas iestādes viedokļa par kopējo sistēmas novērtējumu**

2.2. Iegāns EK maksājumu apturēšanai

Apsvērumi, kādēļ RI atzinums par Vadošo iestādi ir bez iebildēm:

- 1) Nav pārkāptas Regulas
- 2) Katrs starpnieks, kas pilda deleģētās funkcijas strādā bez kritiskiem pārkāpumiem / ir uzlabojumu/ trūkumu novēršanas plāns
- 3) Pilnveidojumi kontroles sistēmā veikti/uzsākti/procesā
- 4) Kontroles ir visos posmos, lai arī var vēlēt labāk
- 5) Faktiskais RI konstatētais kļūdas līmenis līdz šim

1,76% < 2%

2.3. Iegānsts EK maksājumu apturēšanai

Iepriekš minēto apstiprina:

- 1. 2011.gadā Latviju apmeklēja 10 audita misijas no EK un ERP. Šo audita misiju laikā pārbaudīti turpat 100 projekti.**
- 2. Ziņojumos, kas saņemti no EK nav atklāti/ norādīti būtiski, sistēmiski trūkumi.**

2.4. Iegānsts EK maksājumu apturēšanai

«Ārējās» audita misijas 2011.gadā. Visas bez būtiskiem konstatējumiem - provizoriski

DG EMPLO	DG REGIO	ERP
Revīzijas iestādē		
Marts	Jūnijs	Novembris
	Jūlijs	
	Oktobris (2x)	
Vadošajā iestādē/ Starpniekinstitūcijās		
Septembris		Jūnijs
Decembris		Novembris

2.5. Iegānsts EK maksājumu apturēšanai

EK papildus (2012.gadā) norādītās problēmas

Sertifikācijas iestādē:

1. SI pirms izdevumu deklarēšanas pienācīgi nepārlicinās par izdevumu atbilstību.
2. SI jāveic pārbaudes un pašai jāgūst pārlicība par izdevumu atbilstību.

Latvijas viedoklis:

1. SI šobrīd paļaujas uz vadošās iestādes sniegto ikmēneša apliecinājumu un veic izlases veida pārbaudes starpniekinstitūcijās.
2. Šāda veidā tiek pieprasīts papildus kontroles līmenis (iepriekš prasība nav norādīta/izvirzīta).
3. Ja šāda prasība no EK tiks saņemta oficiāli, tad SI būs jānodrošina papildus pārbaudes. Būs nepieciešams stiprināt SI kapacitāti.

3.1. Iemesls EK maksājumu apturēšanai

1. Iestāšanās par Kohēzijas politikas piešķiruma apjomu

- ✓ Sarunās par ES daudzgadu budžetu 2014.-2020.gadam Latvija uzstājīgi paudusi viedokli, ka nepieciešams Latvijai saglabāt KP piešķirumu vismaz šī perioda apjomā
- ✓ Ticamība – Ļoti augsta
- ✓ EK iespējama vēlme - demonstrēt, ka nevaram apgūt SF un KF līdzekļus šajā periodā, lai tādejādi rastu pamatojumu KP piešķiruma apjoma samazināšanai nākamajā periodā

3.2. Iemesls EK maksājumu apturēšanai

2. Aktīva interešu aizstāvība

- ✓ Esam aizstāvējuši LV viedokli dialogā ar EK par SF un KF jautājumiem (Darbības programmu grozījumu virzīšana, nepiekāpšanās finanšu korekciju jautājumos, viedoklis BJS īstenošanā)
- ✓ Ticamība - Augsta
- ✓ EK iespējama vēlme – izmantojot varas pozīcijas, norādīt uz nepieciešamību LV piekāpties EK priekšā

3.3. Iemesls EK maksājumu apturēšanai

3. Latvija kā Starptautiskās aizdevuma Programmas valsts

- ✓ Programmas laikā EK bija plašas iespējas uzdot Latvijai papildus nosacījumus. Pēc Programmas EK vairs nav tādas varas, bet Latvijas pusē izskan apņēmība beidzot rīkoties kā Latvija vēlas, nevis kā aizdevēji diktē...
- ✓ Ticamība - Augsta
- ✓ EK iespējama vēlme - parādīt savu varu arī pēc Programmas, piebremzēt Latvijas iespējamu vēlmi veikt kārtējās izmaiņas ES fondu stratēģiskā ietvarā utml....

3.4. Iemesls EK maksājumu apturēšanai

4. Revīzijas palātas ziņojumi Eiroparlamentam

- ✓ Revīzijas palātas un Eiropas Parlamenta spiediens uz EK, ka tā nevar pilnvērtīgi atspoguļot Kohēzijas politikas investīciju sasniegtos rezultātus, demonstrēt investīciju pievienoto vērtību, novērst neatbilstības
- ✓ Ticamība - Vidēja
- ✓ EK iespējama vēlme – parādīt, ka EK izpilda augstāku institūciju norādīto un hierarhiski uz leju veic spiedienu uz dalībvalstīm

EK iepriekšējos gados 2 gados maksājumi apturēti BG, DE, ES, HU, IT, PT, GB, CH, GR, LT.

3.5. Iemesls EK maksājumu apturēšanai

5. Komunikācija – ministriju kakofonija

- ✓ ES fondu vadībā iesaistītās nozaru ministrijas nepastarpināti veido komunikāciju ar EK, nesaskaņojot ar FM, dažkārt pretēji viedokļi – EK rodas savs vērtējums par sistēmu!
- ✓ Ticamība - Vidēja
- ✓ EK iespējama vēlme - viens galvenais sadarbības partneris – vadošā iestāde - kas hierarhiski vada un kontrolē zemākos sistēmas līmeņus

3.6. Iemesls EK maksājumu apturēšanai

6. EK budžeta likviditātes iespējamās problēmas

- ✓ Nepārbaudīta informācija, ka iespējams EK budžeta resursi nepietiekami 2011.g. beigām un visam 2012.g.
- ✓ Ticamība - Vidēja
- ✓ EK iespējama vēlme - samazināt dalībvalstu maksājumu prasības, EK neuzņemt atbildību par finansējuma trūkumu

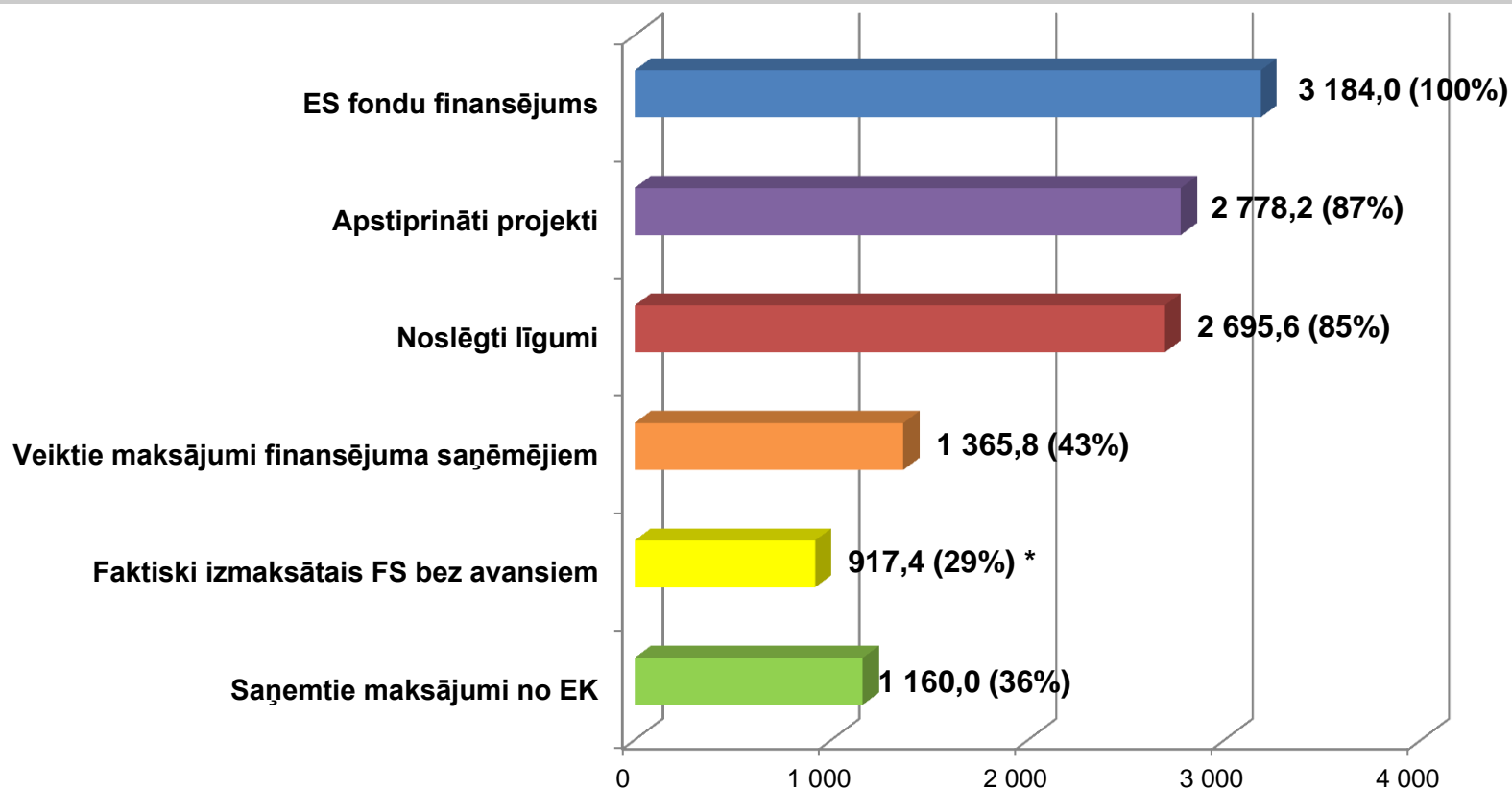
3.7. Iemesls EK maksājumu apturēšanai

7. Vispārējās Regulas grozījumi par likmju palielināšanu

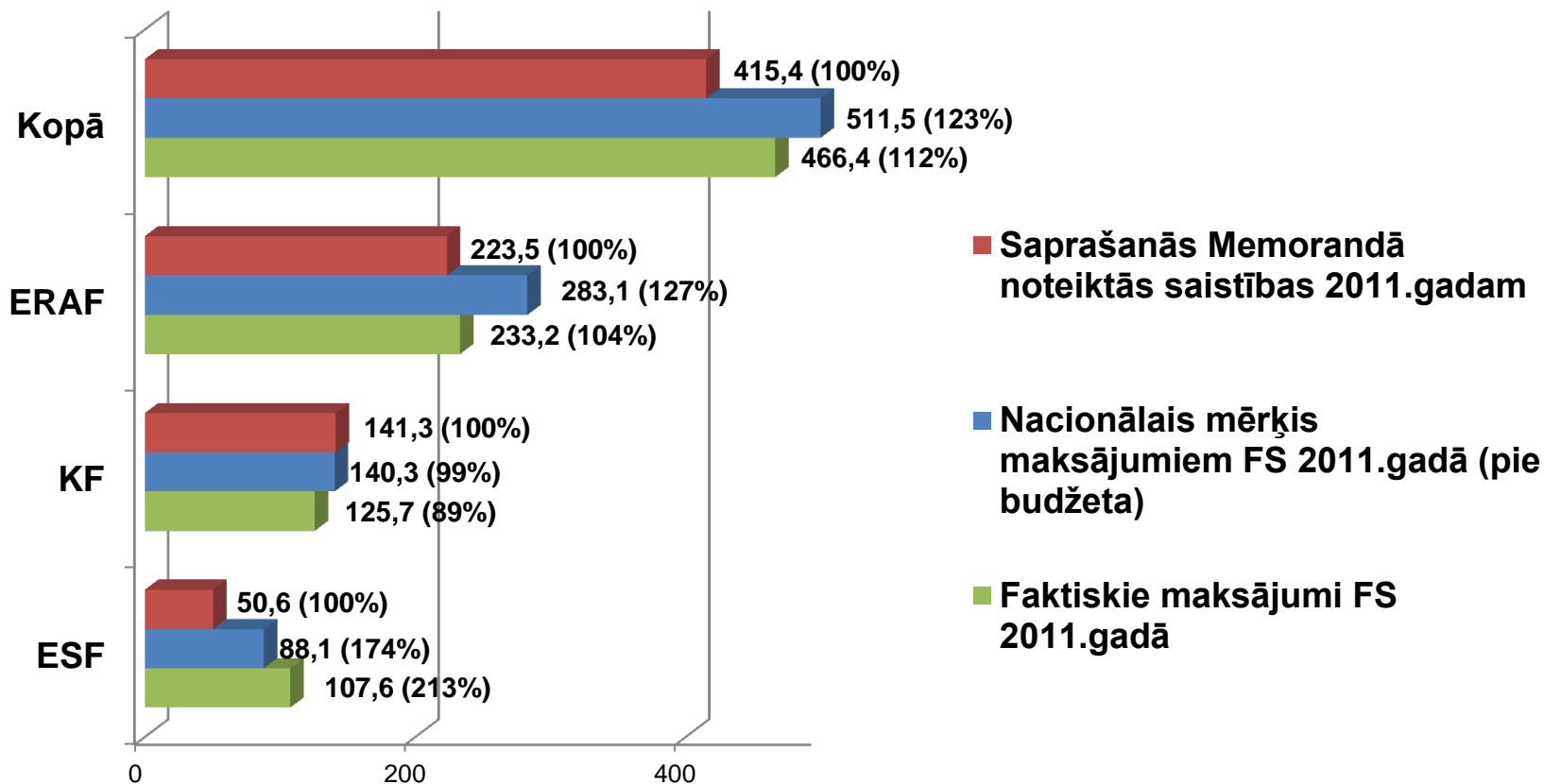
- ✓ Latvijai Regulas piedāvāto papildus maksājumu izmantošana nav izdevīga, tādēļ valdība lēma, ka nepieprasīs samazināt Latvijas līdzfinansējumu
- ✓ Ticamība – Vidēja
- ✓ EK iespējama vēlme - panākt, ka Latvijai trūkst likviditātes, tad pieprasa papildus EK līdzekļus, tad EK var izmantot argumentu nākamam periodam, ka Latvija pati netiek galā

4.1. ES fondu apguve uz 31.12.2011. (milj. LVL; % no ES fondu fin.)

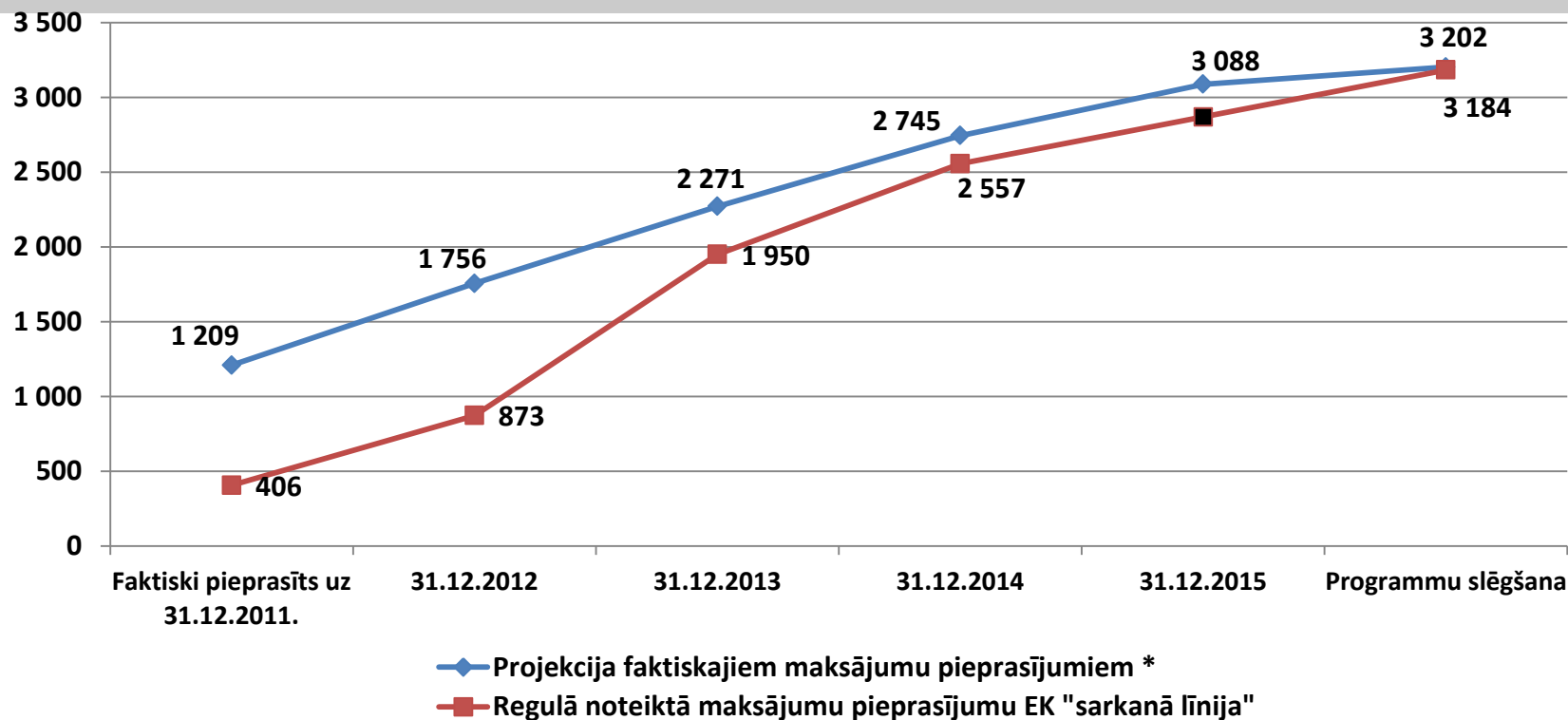

* Starpposma un gala maksājumi (887,6 milj. LVL) + dzēstie avansi (93,7 milj. LVL) + reālie maksājumi komersantiem finanšu instrumentu ietvaros (54,9 milj. LVL) – kopā izmaksātais FI ieviesējiem (118,8 milj. LVL)

4.2. Mērķu maksājumiem FS izpilde 2011.gadā (milj. LVL, % no Saprašanās memorandā noteiktajām saistībām 2011.gadam)

4.3. 2007.-2013.g. perioda maksājumu pieprasījumu EK «sarkanā līnija» (milj. LVL)

* t.sk. 2011.g. decembrī EK iesniegtās ID par izdevumiem līdz 31.10.11., par kurām nav saņemti maks. no EK 48,7 milj. LVL apmērā

▪ Saskaņā ar Regulas 1083/2006 nosacījumiem 2015.gadā nav piemērojams N+2/N+3 princips, un 2015.gadā nepieprasītais finansējums no EK jāpieprasa kopā ar gala ziņojuma iesniegšanu

5.1. Turpmākā rīcība

Nepieciešams sagaidīt oficiālu EK viedokli par visiem iespējamām trūkumiem, kas jānovērš, lai izvairītos no papildus prasībām procesa laikā.

5.2. Turpmākā rīcība

EK piedāvā Latvijai atsaukt maksājumus līdz trūkumu novēršanai. **Neatsauksim, jo:**

1. Nav precīzas informācijas par to, kādi trūkumi jānovērš papildus jau izdarītajam.
2. Nav noteikti termiņi kādos EK jāatsāk maksājumu veikšana.
3. Procesa laikā EK var izvirzīt papildus prasības.

EK var pārtraukt vai nepārtraukt maksājumu veikšanu. **Provizoriski – pārtrauks.**

Pretējā gadījumā EK nevar ievērot noteiktos termiņus maksājumu veikšanai.

5.3. Turpmākā rīcība

Līdz šim paveiktais:

- ✓ Stiprināta Revīzijas iestādes neatkarība & kapacitāte;
- ✓ Iepirkumu pirmspārbaudes paplašinātas;
- ✓ Stiprināta Iepirkumu uzraudzības biroja kapacitāte;
- ✓ Apņemšanās negrozīt ES fondu plānošanas dokumentus;
- ✓ Vadošā iestāde izmanto tiesības apturēt maksājumus, aktivitātes.

5.4. Turpmākā rīcība

Veicamās darbības (iekšējās):

- ✓ Stiprināta Vadošās iestādes deleģēto funkciju izpildes kontrole;
- ✓ Vadošās iestādes iekšēja reorganizācija;
- ✓ Iekšējā audita loma ES fondu sistēmā;
- ✓ Maksājumu apturēšanas procedūra;
- ✓ Stingrāka pārlicības gūšana par projektu rezultātiem & ilgtspēju.

5.5. Turpmākā rīcība

Veicamās darbības (ārējās):

1. Līdz janvāra beigām iesniegsim EK pierādījumus par norādīto trūkumu neesamību / novēršanu.
2. Pieprasīsim EK veikt speciālo auditu.
3. Provizoriski martā jābūt oficiālam EK viedoklim par to vai tiks atsaukta pārtraukšanas procedūra vai turpināta apturēšanas procedūra.